

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Протокол засідання Вченої ради
Маріупольського державного
університету

23.06.2021 № 12

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
ІСТОРІЯ

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ другий (магістерський)
(назва рівня вищої освіти)

СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ магістр
(назва ступеня вищої освіти)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 03 Гуманітарні науки
(шифр та назва галузі знань)

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 032 Історія та археологія
(шифр та найменування спеціальності)

Спеціалізація (за необхідністю) _____

Освітня програма вводиться в дію з «01» вересня 2021 р.

Наказ про введення в дію
рішення вченої ради МДУ від 24.06.2021 № 108

I. Преамбула

1. Освітньо-професійну програму підготовки магістра за спеціальністю 032 Історія та археологія розроблено та внесено кафедрою історії та археології МДУ.

Затверджено та надано чинності рішенням Вченої ради МДУ від 23 червня 2021 р. № 12

2. Розробники програми:

Романцов Володимир Миколайович – доктор історичних наук, професор, Заслужений працівник освіти України, завідувач кафедри історії та археології, Маріупольський державний університет;

Коробка Вадим Миколайович – кандидат історичних наук, доцент кафедри історії та археології, Маріупольський державний університет;

Забавін Вячеслав Олегович – кандидат історичних наук, доцент кафедри історії та археології, Маріупольський державний університет;

Волоніць Віра Степанівна – кандидат історичних наук, доцент кафедри історії та археології, Маріупольський державний університет.

3. Цілі ОПП, особливість (унікальність) ОПП, відповідність цілей ОПП місії та стратегії МДУ. Цілі ОПП сформульовані у відповідності до місії та стратегії Маріупольського державного університету. А саме, практичне втілення євроінтеграційних прагнень Української держави через забезпечення зміцнення науково-освітнього та інноваційного потенціалу країни шляхом розвитку людського капіталу, продукування та поширення ідей та нових знань про минуле суспільства.

Цілями освітньо-професійної програми є підготовка компетентних конкурентоспроможних фахівців у сфері історії та археології, набуття компетентностей, необхідних для досліджень історичних процесів, самостійної науково-дослідної, науково-організаційної, проектної та інноваційної практичної діяльності у галузі історичної науки, культури, охорони культурної спадщини, викладацької роботи у вищих навчальних закладах.

Особливістю ОПП є міждисциплінарна та багатопрофільна підготовка фахівців, які володіють науково-теоретичним та практичним інструментарієм для здійснення досліджень з історії та археології. Програма базується на сучасних наукових підходах щодо змісту та завдань історичної освіти у навчальних закладах різних рівнів.

Унікальність ОПП полягає у раціональному підборі та поєднанні дисциплін циклу загальної та професійної підготовки, нормативних та вибіркокових дисциплін, гармонійній інтеграції навчальної діяльності із науковим дослідженням. Навчальний план розроблено таким чином, щоб здобувачі набули універсальні та професійні компетентності, оволоділи знаннями з педагогічної інноватики та наукової евристики, вміли продукувати та здійснювати апробацію нових ідей та розв'язувати теоретико-методологічні завдання історичної науки. Здобувачі самостійно складають індивідуальну освітню траєкторію для якісного навчання та виконання кваліфікаційної роботи. У комплексі з науково-дослідною та асистентською практиками це дозволяє підготувати випускника ОПП до педагогічної діяльності.

4. Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

Ковальчук Тетяна Вікторівна - к.і.н., доцент, доцент кафедри природничонаукових та гуманітарних дисциплін Азовського морського інституту Національного університету «Одеська морська академія»;

Кануєтнікова Наталя Олександрівна - директорка Маріупольського краєзнавчого музею.

II. Профіль освітньо-професійної програми

Профіль освітньо-професійної програми ступеня вищої освіти магістра

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Спеціальність 032 Історія та археологія

Назва ОПП: Історія

Кваліфікація: Магістр історії та археології. Викладач закладу вищої освіти.

Тип диплому та обсяг програми (в кредитах ЄКТС)	Диплом магістра, одиничний. Обсяг освітньої складової освітньо-наукової програми – 90 кредитів ЄКТС. Термін навчання – 1 рік 4 місяці.
Заклад вищої освіти	Маріупольський державний університет, м. Маріуполь
Акредитуюча організація	Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти
Період акредитації	–
Рівень програми	НРК Україна – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл, QF-LLL – 7 рівень
Передумови	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти або освітньо-кваліфікаційний рівень «Спеціаліст»
Мови викладання	Українська
Термін дії ОПП	До 2025 р.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньо-наукової програми	http://mdu.in.ua/index/onp/0-293

A. Мета програми

Метою освітньо-професійної програми є підготовка компетентних конкурентоспроможних фахівців у сфері історії та археології, набуття компетентностей, необхідних для досліджень історичних процесів, самостійної науково-дослідної, науково-організаційної, проектної та інноваційної практичної діяльності у галузі історичної науки, культури, охорони культурної спадщини, викладацької роботи у вищих навчальних закладах.

B. Характеристика програми

I.	Опис предметної області	<p>Об'єктами вивчення є процеси історичного розвитку суспільства; соціальні явища в часі та просторі; археологія; історія України; історіографія; пам'ятки історії, археології та культури; історична регіоналістика, сучасний методологічний інструментарій; теоретичні концепції, які використовуються у процесі пізнавальної діяльності, історичні та історіографічні джерела.</p> <p>Цілі навчання: підготовка висококваліфікованих магістрів спеціальності 032 Історія та археологія за предметною спеціалізацією «Історія», набуття здобувачами поглиблених теоретичних знань та практичних умінь і навичок за спеціальністю, загальних засад методології наукової та професійної діяльності, інших компетентностей, достатніх для ефективного проведення наукових досліджень та провадження інноваційної діяльності у викладацькій, аналітично-консультативній та менеджерській діяльності.</p> <p>Методи, методики та технології: традиційні та інноваційні.</p>
----	-------------------------	--

		<p>інтерактивні методи й інноваційні технології навчання, що ґрунтуються на компетентнісному та діяльнісному підходах до навчання.</p> <p>Інструменти та обладнання: комп'ютерні центри з доступом до мережі Інтернет; наукова бібліотека із спеціалізованими читальними залами з електронними каталогами; редакційно-видавничий відділ; мультимедійні та відео-аудиторії; музей історії та археології МДУ, постійно діюча археологічна експедиція МДУ; лабораторія соціологічних досліджень МДУ.</p>
2.	Фокус програми	<p>Програма фокусується на формуванні та розвитку професійних компетентностей у сфері історичної науки, вивченні здобувачами сучасної наукової методології в галузі історії та археології, інноваційних методів викладання історії в закладах вищої освіти, проведення комплексних історичних досліджень.</p> <p><i>Ключові слова:</i> історіографія, джерелознавство, методика навчання, локальна історія, історична демографія, інформаційних технологій у вивченні історії</p>
3.	Орієнтація програми	<p>Академічна, прикладна. Програма орієнтована на засвоєння студентами здобутків світової та вітчизняної історичної науки, сучасних методів видобування нового знання, його самостійну, творчу, фахову інтерпретацію та засобів формування історичної культури суспільства.</p>
4.	Особливості програми	<p>ОПП розроблена з урахуванням досвіду підготовки магістрів з історії та археології в провідних українських університетах і підготовки кадрів зі спеціальності та передбачає теоретичну, професійно-практичну, дидактичну та наукову підготовку фахівців. Підібрані дисципліни загальної та професійної підготовки сприяють формуванню у здобувачів вміння аналітично, критично, логічно та творчо мислити, оволодінню методологічним інструментарієм наукових досліджень у сфері історії, археології та історіографії та методики навчання.</p>
С. Працевлаштування та продовження освіти		
1.	Здатність до працевлаштування	<p>Випускники можуть працювати в науковій, організаційно-управлінській та освітній галузях; на викладацьких та інших посадах у закладах загальної середньої освіти, ЗВО 1–4 рівнів акредитації; в органах державної влади і місцевого самоврядування; в аналітично-інформаційних інституціях; у друкованих та електронних засобах масової інформації, PR-технологіях; у соціальних і культурних закладах, громадських організаціях, партіях тощо.</p> <p>Посади згідно з класифікатором професій в Україні:</p> <p>2310.2 Асистент, викладач вищого навчального закладу 2359.2 Лектор 2431.1 Науковий співробітник (архівна справа, музеєзнавство) 2431.2 Архівіст, експерт з комплектування музейного та виставочного фонду, зберігач експонатів, зберігач фондів 2442.2 Археолог 3414 Екскурсовод 2481.2 Екскурсознавець</p>

		2443 Професіонали в галузі історії 2310.2 Викладач вищого навчального закладу 2443.2 Історик, консультант з питань історії 2419.3 Радник (органи державної влади, місцевого самоврядування)
2.	Подальше навчання	Можливість навчатися за програмою третього рівня вищої освіти.

D. Стиль викладання

1.	Підходи до викладання та навчання	Студентоцентроване проблемно-орієнтоване навчання, яке проводиться у формі лекцій, семінарів, консультацій, самостійного вивчення, виконання кваліфікаційної роботи на основі підручників, посібників, монографій, періодичних наукових видань, історичних джерел, нормативно-правових актів тощо.
2.	Методи оцінювання	Усні та письмові экзамени, заліки, а також диференційовані заліки, які проводяться для оцінювання якості виконання та захисту звітів з науково-дослідної або асистентської практики. Проміжний та поточний контроль здійснюється у формі виконання індивідуальних науково-дослідних завдань (написання есе, наукових статей, виступи на конференціях, створення презентацій, проектна робота тощо), модульних контрольних робіт. Підсумкова державна атестація здійснюється у формі комплексного державного екзамену зі спеціальності та захисту кваліфікаційної роботи.

E. Програмні компетентності

1.	Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати спеціалізовані задачі й практичні проблеми в галузі історії та археології або у процесі навчання, здійснювати аналіз історичних явищ і подій, що передбачає застосування теорій та методів історичної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
2.	Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК-1. Здобуття глибинних знань зі спеціальності 032 Історія та археологія, зокрема засвоєння основних сучасних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, стану розвитку історичної науки, оволодіння термінологією.</p> <p>ЗК-2. Оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору.</p> <p>ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.</p> <p>ЗК-4. Здатність робити смислові узагальнення та висновки, виявляти в інформаційних даних і концептах хиби й вразливі місця, суперечності та неповноту аргументації.</p> <p>ЗК-5. Готовність до пізнання нового і неперервного навчання, до опанування нових знань та стратегій/способів мислення.</p> <p>ЗК-6. Здатність до безперервного та активного навчання, самоосвіти, постійного підвищення кваліфікації</p>

		<p>ЗК-7. Критичність та самокритичність мислення.</p> <p>ЗК-8. Схильність до самоперевірки отриманих результатів, турбота про якісне виконання професійних завдань.</p> <p>ЗК-9. Здатність брати участь в інтелектуальних дискусіях, використовувати ввічливі форми звернення до опонента, концентруватися на значущих складових судження, не переходячи на особистості.</p> <p>ЗК-10. Здобуття мовних компетентностей, достатніх для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іноземних наукових текстів зі спеціальності</p> <p>ЗК-11. Відкритість, здатність сприймати та враховувати зауваги, оптимізувати власну позицію в процесі обговорення, налаштованість на діалог, залучення у власні міркування висловлених слухних ідей.</p> <p>ЗК-12. Здатність вдосконалювати власне навчання і виховання, включно з розробленням навчальних і дослідницьких навичок.</p>
3.	<p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)</p>	<p>СК- 1. Знання основ методики викладання історії в закладах вищої освіти</p> <p>СК-2. Фахове володіння основами дидактики, педагогічною культурою, загальними принципами організації навчання та виховання</p> <p>СК-3. Використовувати набуті психолого-педагогічні і методичні прийоми для викладання історичних дисциплін в закладах вищої освіти</p> <p>СК-4. Критичне усвідомлення взаємозв'язку між фактами, подіями, явищами і процесами у минулому та сучасності.</p> <p>СК-5. Критичне усвідомлення відмінностей в історіографічних поглядах різних періодів та у різних контекстах.</p> <p>СК-6. Розуміння соціальних функцій історика, можливостей використання історії та зловживання історією.</p> <p>СК-7. Здатність спілкуватися державною мовою, рідною мовою та однією з іноземних мов із використанням термінів і методик, прийнятих в фаховому середовищі.</p> <p>СК-8. Знання, вміння і навички опрацювання наукових та інформаційних джерел й використання інформаційно-пошукових інструментів, таких як: бібліографічні довідники, путівники до архівних фондів, архівні описи та посилання на електронні ресурси.</p> <p>СК-9. Знання та вміння використовувати різноманітні методи виявлення та опрацювання історичних і археологічних джерел, зокрема, інструментарій спеціальних історичних дисциплін, новітні комп'ютерні технології для пошуку та обробки історичних або пов'язаних із ними даних.</p> <p>СК-10. Здатність використовувати у фаховій діяльності знання з гуманітарних дисциплін, вміння аналізувати, оцінювати і прогнозувати політичні, економічні, культурні й соціальні події та явища.</p> <p>СК-11. Вміння коментувати, анотувати або редагувати тексти і документи відповідно до певних критеріїв; представити</p>

	результати наукових досліджень в друкованій формі, проводити їх презентацію. СК-12. Знати і володіти на фаховому рівні методами викладання історії та суміжних дисциплін у закладах вищої освіти
--	--

Ф. Програмні результати навчання

- РН-1.** Керуватися принципами наукової етики, не допускати плагіату, привласнення наукових ідей, фальсифікацій, діяти у відповідності до вимог інтелектуальної чесності та нетерпимості до порушення академічної доброчесності.
- РН-2.** Вміти систематизувати, узагальнювати, аналізувати суспільні процеси, вирішувати завдання, що виникають у науковій діяльності; застосовувати у процесі пізнання емпіричні та теоретичні методи, критично оцінювати результати науково-дослідної роботи, визначати перспективи подальших досліджень.
- РН-3.** Вміти здійснювати автономний науковий пошук, самостійний відбір історичних джерел, обробку інформації в фундаментальних та прикладних дослідженнях історичної науки, проєктувати та презентувати ґрунтовне наукове дослідження.
- РН-4.** Вміти комунікувати з колегами, широкою науковою спільнотою та громадськістю з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань.
- РН-5.** Вміти застосовувати у науковій та викладацькій діяльності категорійно-понятійний апарат, новітні теорії, концепції, загальнонаукові та спеціальні методи.
- РН-6.** Вміти використовувати міждисциплінарні підходи для проведення порівняльних досліджень соціальних процесів, їх узагальнення; встановлювати спільне та відмінне у світовій історії.
- РН-7.** Застосовувати різноманітну джерельну базу, історіографічний доробок для реконструкції історії України, здійснювати історіографічний аналіз досліджуваної проблеми, розуміти потребу безперервного саморозвитку та самовдосконалення.
- РН-8.** Вміти здійснювати самоаналіз проведених занять, застосовувати методи діагностики знань студентів, новітні педагогічні технології, активні та інтерактивні методи навчання.
- РН-9.** Застосовувати академічну українську та іноземні мови у професійній діяльності
- РН-10.** Вміти застосовувати методики різних стадій археологічних досліджень;
- РН-11.** Вміти здійснювати фіксацію, консервацію, реставрацію та реконструкцію археологічних об'єктів.

Г. Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	Група забезпечення спеціальності: 1 доктор історичних наук, професор; 4 кандидати історичних наук, доценти кафедри історії та археології МДУ. Гарант ОПП: Волоніць Віра Степанівна – кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії та археології МДУ. Усі науково-педагогічні працівники, залучені до викладання дисциплін професійної підготовки, є штатними співробітниками МДУ, мають наукові ступені та вчені звання, високі показники наукової, методичної та організаційної діяльності.
Матеріально-технічне забезпечення	Забезпеченість навчальними приміщеннями, комп'ютерними робочими місцями, мультимедійним обладнанням відповідає потребі. Наявна вся необхідна соціально-побутова інфраструктура, кількість місць в гуртожитку відповідає вимогам. Обладнано предметні аудиторії, учбові лабораторії комп'ютерною технікою, а також навчальну лабораторію соціологічних

	досліджень, працює музей історії та археології, постійно діє археологічна експедиція МДУ. Доступ до Інтернет-мережі є відкритим.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Наукова бібліотека МДУ нараховує понад 160 тис. примірників наукової та навчальної літератури. Комплектування бібліотеки доповнюється за рахунок спеціальної періодики з питань історії та археології. Для накопичення, систематизації та зберігання в електронному вигляді інтелектуальних продуктів університетської наукової спільноти та забезпечення доступу до наукових досліджень професорсько-викладацького складу використовується Електронний інституційний репозитарій МДУ. З усіх дисциплін навчального плану підготовки доктора філософії з історії та археології розроблено комплекси навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін.
Н. Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Порядок організації програм національної академічної мобільності для учасників освітнього процесу МДУ на території України визначається Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність у Маріупольському державному університеті.
Міжнародна кредитна мобільність	Порядок організації програм міжнародної академічної мобільності для учасників освітнього процесу МДУ поза межами України та іноземних учасників освітнього процесу визначається Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність у Маріупольському державному університеті.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Не передбачено.

III. Загальна характеристика

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Ступінь вищої освіти	Магістр
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	032 Історія та археологія
Обмеження щодо форм навчання	Денна
Освітня кваліфікація	Магістр історії та археології. Викладач закладу вищої освіти.
Кваліфікація в дипломі	Магістр історії та археології. Викладач закладу вищої освіти.
Опис предметної області	Об'єкти вивчення та діяльності: процеси історичного розвитку суспільства; соціальні явища в часі та просторі; археологія; історія України; історіографія; пам'ятки історії, археології та культури; історична регіоналістика, сучасний методологічний інструментарій; теоретичні концепції, які використовуються у процесі пізнавальної діяльності, історичні та історіографічні джерела. Цілі навчання: : здобуття поглиблених теоретичних знань та практичних умінь і навичок за спеціальністю, загальних засад

	<p>методології наукової та професійної діяльності, інших компетентностей, достатніх для ефективного проведення наукових досліджень та провадження інноваційної діяльності у викладацькій, аналітично-консультативній та менеджерській діяльності.</p> <p>Методи, методики та технології: традиційні та інноваційні, інтерактивні методи й інноваційні технології навчання, що ґрунтуються на компетентнісному та діяльнісному підходах до навчання.</p> <p>Інструменти та обладнання: комп'ютерні центри з доступом до мережі Інтернет; наукова бібліотека із спеціалізованими читальними залами з електронними каталогами; редакційно-видавничий відділ; мультимедійні та відео-аудиторії; музей історії та археології МДУ, постійно діюча археологічна експедиція МДУ; лабораторія соціологічних досліджень МДУ.</p>
<p>Фокус програми: загальна/ спеціальна</p>	<p>Програма фокусується на формуванні та розвитку професійних компетентностей у сфері історичної науки, вивченні здобувачами сучасної наукової методології в галузі історії та археології, інноваційних методів викладання історії в закладах вищої освіти, проведення комплексних історичних досліджень.</p> <p><i>Ключові слова:</i> історіографія, джерелознавство, методика навчання, локальна історія, історична демографія, інформаційних технологій у вивченні історії</p>
<p>Орієнтація програми</p>	<p>Академічна, прикладна. Програма орієнтована на засвоєння студентами здобутків світової та вітчизняної історичної науки, сучасних методів видобування нового знання, його самостійну, творчу, фахову інтерпретацію та засобів формування історичної культури суспільства.</p>
<p>Академічні права випускників</p>	<p>Можливість навчатися за програмами третього (освітньо-наукового) рівня</p>
<p>Працевлаштування випускників</p>	<p>Випускники можуть працювати в науковій, організаційно-управлінській та освітній галузях; на викладацьких та інших посадах у закладах загальної середньої освіти, ЗВО 1–4 рівнів акредитації; в органах державної влади і місцевого самоврядування; в аналітично-інформаційних інституціях; у друкованих та електронних засобах масової інформації, PR-технологіях; у соціальних і культурних закладах, громадських організаціях, партіях тощо.</p> <p>Посади згідно з класифікатором професій в Україні:</p> <p>2310.2 Асистент, викладач вищого навчального закладу</p> <p>2359.2 Лектор</p> <p>2431.1 Науковий співробітник (архівна справа, музеєзнавство)</p> <p>2431.2 Архівіст, експерт з комплектування музейного та виставочного фонду, зберігач експонатів, зберігач фондів</p> <p>2442.2 Археолог</p> <p>3414 Екскурсовод</p> <p>2481.2 Екскурсознавець</p> <p>2443 Професіонали в галузі історії</p> <p>2310.2 Викладач вищого навчального закладу</p> <p>2443.2 Історик, консультант з питань історії</p> <p>2419.3 Радник (органи державної влади, місцевого самоврядування)</p>

IV. Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти. Тип диплому

90 кредитів ЄКТС. З них 24 кредитів загальної, 45 кредитів професійної, 21 кредити практичної підготовки, з них – 9 кредитів на виконання кваліфікаційної роботи. Одиничний ступінь.

V. Перелік компетентностей випускника

1.	Інтегральна компетентність	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Здатність розв'язувати спеціалізовані задачі й практичні проблеми в галузі історії та археології або у процесі навчання, здійснювати аналіз історичних явищ і подій, що передбачає застосування теорій та методів історичної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
2.	Загальні компетентності	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Здобуття глибинних знань зі спеціальності 032 Історія та археологія, зокрема засвоєння основних сучасних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, стану розвитку історичної науки, оволодіння термінологією. (ЗК-1.) ✓ Оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору. (ЗК-2.) ✓ Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу. (ЗК-3.) ✓ Здатність робити смислові узагальнення та висновки, виявляти в інформаційних даних і концептах хиби й вразливі місця, суперечності та неповноту аргументації. (ЗК-4.) ✓ Готовність до пізнання нового і неперервного навчання, до опанування нових знань та стратегій/способів мислення. (ЗК-5.) ✓ Здатність до безперервного та активного навчання, самоосвіти, постійного підвищення кваліфікації (ЗК-6.) ✓ Критичність та самокритичність мислення. (ЗК-7.) ✓ Схильність до самоперевірки отриманих результатів, турбота про якісне виконання професійних завдань. (ЗК-8.) ✓ Здатність брати участь в інтелектуальних дискусіях, використовувати ввічливі форми звернення до опонента, концентруватися на значущих складових судження, не переходячи на особистості. (ЗК-9.) ✓ Здобуття мовних компетентностей, достатніх для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іншомовних наукових текстів зі спеціальності. (ЗК-10.) ✓ Відкритість, здатність сприймати та враховувати зауваги, оптимізувати власну позицію в процесі обговорення, налаштованість на діалог, залучення у власні міркування висловлених слухних ідей. (ЗК-11.) ✓ Здатність вдосконалювати власне навчання і виховання, включно

		з розробленням навчальних і дослідницьких навичок. (ЗК-12.)
3.	Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Знання основ методики викладання історії в закладах вищої освіти (СК-1.) ✓ Фахове володіння основами дидактики, педагогічною культурою, загальними принципами організації навчання та виховання (СК-2.) ✓ Використовувати набуті психолого-педагогічні і методичні прийоми для викладання історичних дисциплін в закладах вищої освіти (СК-3.) ✓ Критичне усвідомлення взаємозв'язку між фактами, подіями, явищами і процесами у минулому та сучасності (СК-4.) ✓ Критичне усвідомлення відмінностей в історіографічних поглядах різних періодів та у різних контекстах (СК-5.) ✓ Розуміння соціальних функцій історика, можливостей використання історії та зловживання історією (СК-6.) ✓ Здатність спілкуватися державною мовою, рідною мовою та однією з іноземних мов із використанням термінів і методик, прийнятих в фаховому середовищі (СК-7.) ✓ Знання, вміння і навички опрацювання наукових та інформаційних джерел й використання інформаційно-пошукових інструментів, таких як: бібліографічні довідники, путівники до архівних фондів, архівні описи та посилання на електронні ресурси (СК-8.) ✓ Знання та вміння використовувати різноманітні методи виявлення та опрацювання історичних і археологічних джерел, зокрема, інструментарій спеціальних історичних дисциплін, новітні комп'ютерні технології для пошуку та обробки історичних або пов'язаних із ними даних (СК-9.) ✓ Здатність використовувати у фаховій діяльності знання з гуманітарних дисциплін, вміння аналізувати, оцінювати і прогнозувати політичні, економічні, культурні й соціальні події та явища (СК-10.) ✓ Вміння коментувати, анотувати або редагувати тексти і документи відповідно до певних критеріїв; представити результати наукових досліджень в друкованій формі, проводити їх презентацію (СК-11.) ✓ Знати і володіти на фаховому рівні методами викладання історії та суміжних дисциплін у закладах вищої освіти (СК-12.)

V. Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

1. Визначені ОПП кінцеві, підсумкові та інтегративні результати навчання, що визначають нормативний зміст підготовки:

- ✓ Керуватися принципами наукової етики, не допускати плагіату, привласнення наукових ідей, фальсифікацій, діяти у відповідності до вимог інтелектуальної чесності та нетерпимості до порушення академічної доброчесності (PH-1);
- ✓ Вміти систематизувати, узагальнювати, аналізувати суспільні процеси, вирішувати завдання, що виникають у науковій діяльності; застосовувати у процесі пізнання емпіричні та теоретичні методи, критично оцінювати результати науково-дослідної роботи, визначати перспективи подальших досліджень (PH-2);
- ✓ Вміти здійснювати автономний науковий пошук, самостійний відбір історичних джерел, обробку інформації в фундаментальних та прикладних дослідженнях історичної науки, проєктувати та презентувати ґрунтовне наукове дослідження (PH-3);
- ✓ Вміти комунікувати з колегами, широкою науковою спільнотою та громадськістю з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань (PH-4);
- ✓ Вміти застосовувати у науковій та викладацькій діяльності категорійно-понятійний апарат, новітні теорії, концепції, загальнонаукові та спеціальні методи (PH-5);
- ✓ Вміти використовувати міждисциплінарні підходи для проведення порівняльних досліджень соціальних процесів, їх узагальнення; встановлювати спільне та відмінне у світовій історії (PH-6);
- ✓ Застосовувати різноманітну джерельну базу, історіографічний доробок для реконструкції історії України, здійснювати історіографічний аналіз досліджуваної проблеми, розуміти потребу безперервного саморозвитку та самовдосконалення (PH-7);
- ✓ Вміти здійснювати самоаналіз проведених занять, застосовувати методи діагностики знань студентів, новітні педагогічні технології, активні та інтерактивні методи навчання (PH-8);
- ✓ Застосовувати академічну українську та іноземні мови у професійній діяльності (PH-9);
- ✓ Вміти застосовувати методики різних стадій археологічних досліджень (PH-10);
- ✓ Вміти здійснювати фіксацію, консервацію, реставрацію та реконструкцію археологічних об'єктів (PH-11).

2. Стиль та методика навчання.

А) Підходи до викладання та навчання.

Теоретичне навчання здійснюється на основі поєднання лекційних та семінарських (практичних) занять з самостійною роботою здобувача вищої освіти. Практична підготовка передбачає проходження переддипломної та асистентської практик.

Б) Система оцінювання.

Формами підсумкового контролю є екзамени, заліки, а також диференційовані заліки, які проводяться для оцінювання якості виконання та захисту звітів з переддипломної та асистентської практик. Проміжний та поточний контроль здійснюється у формі виконання індивідуальних науково-дослідних завдань (аналітичних записок, есе, складання порівняльних характеристик тощо), модульних контрольних робіт тощо. Підсумкова державна атестація здійснюється у формі комплексного державного атестаційного екзамену зі спеціальності та захисту кваліфікаційної роботи.

3. Рекомендований перелік навчальних дисциплін і практик. Розподіл змісту освітньо-професійної програми підготовки, навчальний час за циклами підготовки.

Обсяг освітньої складової освітньо-наукової програми підготовки магістра з історії та археології становить 90 кредитів ЄКТС.

Розподіл змісту освітньої складової програми за циклами дисциплін та критеріями нормативності і вибіркості наведено у табл.1.

**РОЗПОДІЛ ЗМІСТУ ОСВІТНЬОЇ СКЛАДОВОЇ ЗА КРИТЕРІЯМИ
НОРМАТИВНОСТІ ТА ВИБІРКОВОСТІ**

Таблиця 1

Цикл дисциплін	Загальна кількість кредитів	У тому числі:	
		нормативні дисципліни, кредитів	вибіркові дисципліни, кредитів
Загальна підготовка	24	18	6
Професійна підготовка	45	20	25
Практична підготовка (переддипломна або асистентська практика)	21	21	–
Усього	90 (100%)	59 (66%)	31 (34%)

Формами підсумкового контролю з навчальних дисциплін є екзамени, заліки, а також диференційовані заліки, які проводяться для оцінювання якості навчання (табл. 2).

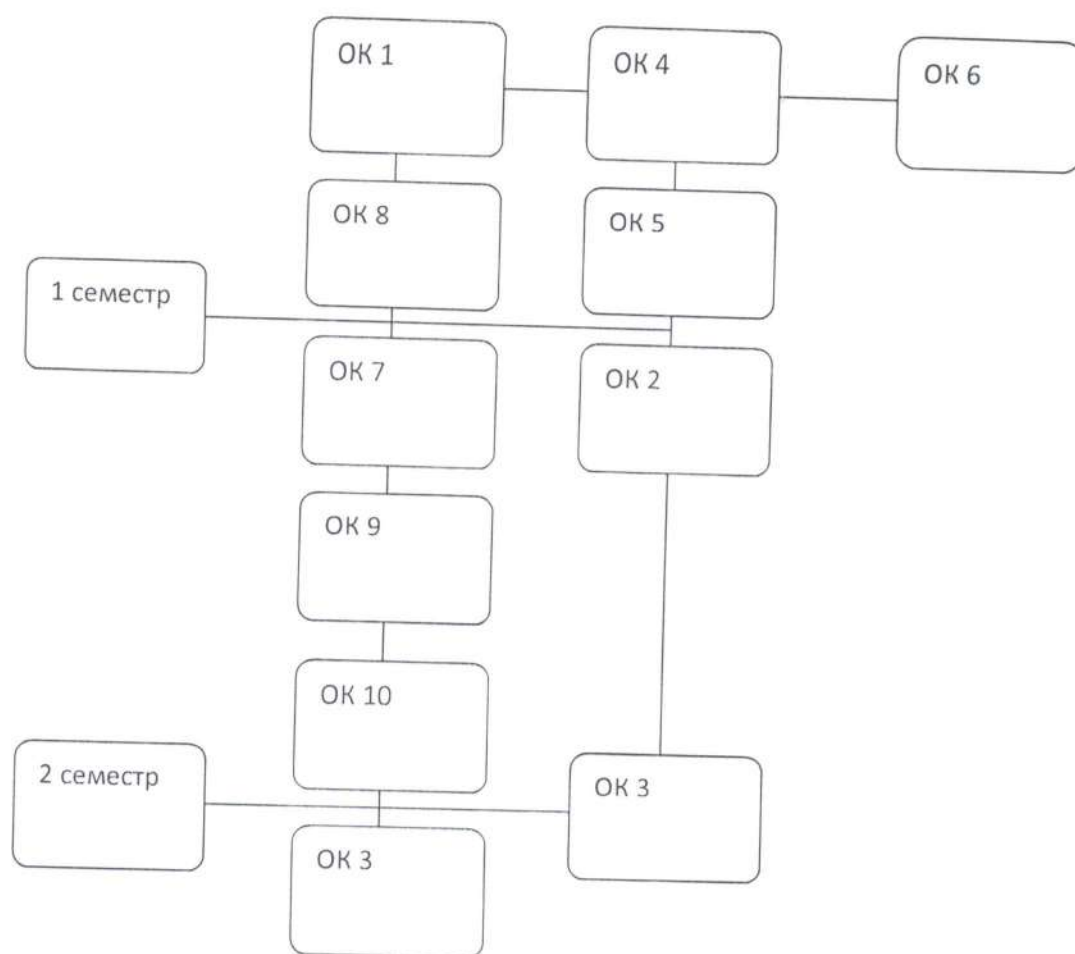
Перелік компонент ОПП

Таблиця 2

Код н/д	Шифр дисципліни за навчальним планом	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові роботи, практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
Обов'язкові компоненти ОПП				
Загальної підготовки				
ОК 1.	ОКЗП 1.1.1	Методологія та організація наукових досліджень	3	залік
ОК 2.	ОКЗП 1.1.2	Освітній менеджмент	3	залік
ОК 3.	ОКЗП 1.1.3	Іноземна мова у професійному середовищі	3	екзамен
ОК 4.	ОКЗП 1.1.4	Педагогіка вищої школи	3	екзамен
ОК 5.	ОКЗП 1.1.5	Методика виховної роботи у ЗВО	3	екзамен
ОК 6.	ОКЗП 1.1.6	Академічне письмо	3	залік
Професійної підготовки				
ОК 7.	ОКПП 1.2.1	Застосування сучасних інформаційних технологій у вивченні історії	5	залік
ОК 8.	ОКПП 1.2.2	Джерелознавство	5	залік
ОК 9.	ОКПП 1.2.3	Актуальні проблеми української історіографії	5	екзамен
ОК 10.	ОКПП 1.2.4	Сучасна історіографія зарубіжних країн	5	екзамен
ОК 11.	ОКПП 1.2.5	Виробнича (асистентська) практика	9	диф. залік
ОК 12.	ОКПП 1.2.6	Переддипломна практика	3	диф. залік

ОК 13.	ОКПП 1.2.7	Кваліфікаційна робота	9	**
Вибіркові компоненти ОПП				
Загальної підготовки				
ВК 1.	ВКЗП 2.1.1	Дисципліна за вибором №1	3	залік
ВК 2.	ВКЗП 2.1.2	Дисципліна за вибором №2	3	залік
Професійної підготовки				
ВК 3.	ВКПП 2.2.1	Дисципліна за вибором №1	5	залік
ВК 4.	ВКПП 2.2.2	Дисципліна за вибором №2	6	екзамен
ВК 5.	ВЕПП 2.2.3	Дисципліна за вибором №3	4	екзамен
ВК 6.	ВКПП 2.2.4	Дисципліна за вибором №4	5	залік
ВК 7.	ВКПП 2.2.5	Дисципліна за вибором №5	5	залік

СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ОПІ

Опис нормативних навчальних дисциплін наведено в Додатку А.

Взаємозв'язок між отриманими компетентностями, досягнутими результатами навчання та навчальними дисциплінами наведено в Додатку Б.

Пакети вибіркового дисциплін професійної підготовки є відкритими, їх розробляє кафедра історичних дисциплін. Здобувач має право обирати навчальні дисципліни, що пропонуються для другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Схематично співвідношення між результатами навчання та компетентностями представлено у табл. 3.

Матриця відповідності визначених ОПП результатів навчання та компетентностей.

Програмні результати навчання/ Шифр дисципліна		Інтегральна на компетентність	Компетентності																									
			Загальні компетентності										Спеціальні (фахові) компетентності															
			ЗК-1	ЗК-2	ЗК-3	ЗК-4	ЗК-5	ЗК-6	ЗК-7	ЗК-8	ЗК-9	ЗК-10	ЗК-11	ЗК-12	СК-1	СК-2	СК-3	СК-4	СК-5	СК-6	СК-7	СК-8	СК-9	СК-10	СК-11	СК-12		
PH-1	OK-1	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та педагогічні проблеми у професійній діяльності історика та викладача історії, що характеризується комплексністю та невизначеністю умов	+	+		+	+		+		+			+		+				+						+		
	OK-2			+	+				+		+					+	+						+	+				
	OK-4			+	+																							+
	OK-5		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
	OK-7			+	+																							
	OK-8		+	+	+																							+
	OK-9		+	+	+	+	+	+	+	+																		
OK-10	+		+	+	+	+	+	+	+																			
PH-2	OK-1		+	+	+	+	+	+		+		+	+	+	+													
	OK-5		+	+	+	+	+	+		+		+	+	+	+													
	OK-8		+	+	+	+	+	+		+		+	+	+	+													
	OK-9		+	+		+	+	+		+		+	+	+	+													+
	OK-10		+	+	+	+	+	+		+		+	+	+	+													
PH-3	OK-1		+	+	+	+	+	+		+		+	+	+	+													
	OK-5		+	+	+	+	+	+		+		+	+	+	+													
	OK-8		+	+	+	+	+	+		+		+	+	+	+													
	OK-9		+	+		+	+	+		+		+	+	+	+													+
	OK-10		+	+	+	+	+	+		+		+	+	+	+													
PH-4	OK-1			+	+		+	+					+	+								+			+	+	+	+
	OK-2			+			+	+				+	+									+			+	+	+	+
	OK-3						+	+				+	+									+			+	+	+	+
	OK-4			+			+	+				+	+									+			+	+	+	+
	OK-6			+			+	+				+	+									+			+	+	+	+
	OK-10			+			+	+				+	+									+			+	+	+	+
PH-5	OK-1		+	+		+	+	+				+	+	+	+							+	+	+	+	+	+	+
	OK-2			+			+	+				+	+	+	+							+			+	+	+	+
	OK-3						+	+				+	+	+	+							+			+	+	+	+
	OK-4			+			+	+				+	+	+	+							+			+	+	+	+
	OK-5	+	+	+		+	+				+	+	+	+							+			+	+	+	+	
	OK-7		+		+	+	+				+	+	+	+							+			+	+	+	+	
	OK-8			+	+	+	+				+	+	+	+							+			+	+	+	+	
	OK-9	+	+		+	+	+				+	+	+	+							+			+	+	+	+	
	OK-10	+	+	+	+	+	+				+	+	+	+							+			+	+	+	+	
	PH-6	OK-1	+	+		+	+	+				+	+	+	+							+		+	+	+	+	+
OK-5		+	+	+		+	+				+	+	+	+							+		+	+	+	+	+	
OK-8				+	+	+	+				+	+	+	+							+		+	+	+	+	+	
OK-9		+	+		+	+	+				+	+	+	+							+		+	+	+	+	+	
OK-10		+	+	+	+	+	+				+	+	+	+							+		+	+	+	+	+	
PH-7	OK-1	+	+		+	+	+				+	+	+	+							+		+	+	+	+	+	
	OK-5	+	+	+		+	+				+	+	+	+							+		+	+	+	+	+	
	OK-8			+	+	+	+				+	+	+	+							+		+	+	+	+	+	
	OK-9	+	+		+	+	+				+	+	+	+							+		+	+	+	+	+	
	OK-10	+	+	+		+	+				+	+	+	+							+		+	+	+	+	+	
PH-8	OK-2		+			+	+				+	+	+	+							+			+	+	+	+	
	OK-4		+			+	+				+	+	+	+							+			+	+	+	+	
	OK-6		+			+	+				+	+	+	+							+			+	+	+	+	
	OK-8			+	+	+	+				+	+	+	+							+		+	+	+	+	+	
PH-9	OK-3					+	+				+	+	+								+			+	+	+	+	
	OK-7		+		+						+	+	+								+			+	+	+	+	
PH-10	OK-1	+	+		+	+					+	+	+								+		+	+	+	+	+	
	OK-9	+	+		+	+					+	+	+								+		+	+	+	+	+	
PH-11	OK-1	+	+		+	+					+	+	+								+		+	+	+	+	+	
	OK-9	+	+		+	+					+	+	+								+		+	+	+	+	+	

VI. Форми атестації здобувачів вищої освіти

<p>Форми атестації здобувачів вищої освіти</p>	<p>Атестація здійснюється у формі:</p> <ul style="list-style-type: none"> - публічного захисту кваліфікаційної роботи; - єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальністю у встановленому порядку.
<p>Вимоги до кваліфікаційної роботи (за наявності)</p>	<p>Робота має основні компоненти наукової праці (вступ, розділи, висновки до розділів, загальні висновки, список використаних джерел, додатки) і оформлюється згідно із вимогами державних стандартів щодо наукових праць.</p> <p>Робота перевіряється на плагіат із використанням прийнятих в МДУ програм.</p> <p>Робота оприлюднюється на офіційному сайті факультету або кафедри.</p> <p>На підставі чинних нормативних документів вищої школи в Університеті розроблено «Положення про кваліфікаційні роботи», що визначає загальні вимоги до етапів підготовки, змісту, структури, оформлення кваліфікаційних робіт. Окремі пункти Положення конкретизовані в методичних рекомендаціях випускової кафедри.</p> <p>Кваліфікаційна робота передбачає: систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань зі спеціальності та застосування їх при розв'язанні конкретних освітніх завдань; розвиток навичок самостійної роботи й оволодіння методикою дослідження.</p> <p>Кваліфікаційна робота має відповідати вимогам: актуальність теми, відповідність її сучасному стану й перспективам розвитку історичної галузі науки; самостійність наукових пошуків студента; окресленість наукового апарату (мета, завдання роботи, об'єкт, предмет, методи дослідження тощо); глибина й повнота аналізу наукової літератури з теми дослідження; достовірність отриманих результатів; аргументованість і конкретність висновків і рекомендацій; змістовість; логічність викладу матеріалу; грамотність, науковий стиль викладу.</p> <p>Кваліфікаційна робота має відповідати загальним вимогам наукової етики, зокрема щодо наявності всіх необхідних посилань, коректності цитування тощо.</p>
<p>Вимоги до єдиного державного кваліфікаційного екзамену</p>	<p>Атестація здобувачів має на меті з'ясування рівня підготовленості випускника для виконання професійних завдань, передбачених відповідними стандартами вищої освіти, і продовження освіти.</p> <p>Порядок проведення і програма іспиту визначається університетом на основі методичних рекомендацій Міністерства освіти і науки України та стандарту вищої освіти.</p>
<p>Вимоги до публічного захисту (демонстрації) (за наявності)</p>	<p>Якість презентації роботи під час її захисту; мультимедійне супроводження результатів дослідження; переконливість відповідей на питання членів комісії, зауваження рецензентів; культура мовлення; оцінювання роботи рецензентом; відгук наукового керівника щодо самостійності у розробці проблеми, здатності до науково-дослідної роботи та підготовленості до виконання професійних обов'язків.</p>

VII. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

У ЗВО повинна функціонувати система забезпечення вищим навчальним закладом якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників вищого навчального закладу та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті вищого навчального закладу, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- 8) забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників вищих навчальних закладів і здобувачів вищої освіти;
- 9) інших процедур і заходів.

Система забезпечення вищим навчальним закладом якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) за поданням ВНЗ оцінюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, та міжнародним стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості вищої освіти.

Гарант освітньої програми

Віра ВОЛОНИЦЬ

Обов'язкові компоненти ОПП
Дисципліни циклу загальної підготовки

ОК 1. Методологія і організація наукових досліджень

Мета вивчення курсу: здобуття та засвоєння студентами базових знань з методології, методики та організації наукової діяльності для забезпечення їхньої професійної соціалізації як дослідників, оволодіння основними навичками творчого мислення та прийомами рішення нестандартних проблем, що виникають під час розробки наукових досліджень.

Завдання курсу: формування цілісного уявлення про науково-дослідницький процес; освоєння навиків формування і використання усвідомленої методологічної позиції наукового дослідження; вдосконалення вмінь у пошуці, доборі й опрацюванні наукової інформації, у точному формулюванні мети, задач і висновків дослідження; розкриття системи права інтелектуальної власності; з'ясування джерел права інтелектуальної власності та їх видів тощо.

Змістові модулі:

1. Методологія та організація наукових досліджень.
2. Основи інтелектуальної власності.

ОК 2. Освітній менеджмент

Мета вивчення курсу: формування у менеджерів освіти сучасного управлінського мислення та системи спеціальних знань у галузі освітнього менеджменту; формування розуміння концептуальних основ системного управління закладами освіти; набуття умінь аналізу внутрішнього та зовнішнього середовища закладу освіти, прийняття адекватних управлінських рішень.

Завдання курсу: формування поняття про освіту як цілісну синергетичну систему; про управління як суспільне явище, соціальний феномен, галузь знань; усвідомлення ієрархії рівнів управління освітою, сутності управлінської діяльності менеджера; розвиток потреби займатися управлінською діяльністю і усвідомлення її професійної та соціальної значущості.

Змістові модулі:

1. Теоретичні основи управління в освіті.
2. Основи інформаційного і кадрового менеджменту в освіті.
3. Стратегічний і інноваційний менеджмент в освіті.

ОК 3. Іноземна мова у професійному середовищі

Мета вивчення курсу: формування у студентів загальних та професійно орієнтованих комунікативних компетенцій для забезпечення ефективного іншомовного спілкування; подальше вдосконалення умінь усного і писемного спілкування студентів англійською мовою у межах професійної та наукової тематики, відповідно до потреб між культурного спілкування та професійної підготовки за фахом.

Завдання курсу полягає в удосконаленні знань, навичок і вмінь з англійської мови, набутих протягом навчання у ВНЗ у різних видах мовленнєвої діяльності й подальшому системному засвоєнні сучасної лексики й граматики англійської мови.

Згідно з вимогами Концепції мовної освіти у Маріупольському державному університеті якість володіння мовою здобувачів другого рівня вищої освіти має відповідати рівню «С1».

ОК 4. Педагогіка вищої школи

Мета вивчення курсу: набуття знань про особливості процесу навчання у вищому навчальному закладі, його характер і функції в стимулюванні професійного росту майбутніх фахівців, формування психолого-педагогічних умінь майбутнього викладача вищої школи.

Завдання курсу: поглиблення знань з педагогіки у контексті організації навчання студентської молоді; надання знань про особистість студента як психологічний феномен та основні фактори, що впливають на розвиток і формування майбутнього фахівця; допомога в осмисленні значущості педагогіки вищої школи та методики викладання у ВНЗ для викладацької діяльності; озброєння вміннями використовувати набуті педагогічні знання у повсякденному спілкуванні та організації взаємин з іншими суб'єктами та об'єктами навчально-виховного процесу у ВНЗі.

Змістові модулі:

1. Загальні основи педагогіки вищої школи.
2. Сутність процесу виховання у ВНЗі.
3. Методика викладання в вищій школі.

ОК 5. Методика виховної роботи у ЗВО

Мета вивчення курсу: озброїти студентів теоретичними положеннями побудови навчального процесу у ВНЗ, сформувати основні вміння і навички необхідні для викладацької діяльності та становлення студента як викладача.

Завдання курсу: забезпечити оволодіння понятійним апаратом науки; сформувати усвідомлення внутрішніх механізмів навчально-виховного процесу у вищому навчальному закладі, вміння планувати та реалізовувати на практиці різні форми, методи, засоби навчання, враховуючи специфіку спеціальності; забезпечити власне педагогічне становлення студентів як викладачів; засвоїти методологічні і теоретичні основи викладання на сучасному етапі розвитку вищої освіти; оволодіти організаційними формами, технологіями і методами навчання у вищій школі.

Змістові модулі:

1. Методологічні та теоретичні засади реалізації завдань викладання фахових навчальних дисциплін у ВНЗ.
2. Зміст фахової підготовки у вищому навчальному закладі.
3. Загальнодидактичні засади процесу навчання у вищому навчальному закладі.
4. Методика викладання фахових дисциплін у ВНЗ.

ОК 6. Академічне письмо

Мета вивчення курсу: набуття знань про науковий стиль української мови, оволодіння навичками підготовки та написання академічних текстів, формування мовної культури та мовно-фахові компетенції.

Завдання курсу: оволодіння культурою писемної та усної наукової мови; формування знань про функціональність різноманітних мовних стилів; формування знань про науковий стиль та мовні навички науковця; формування знань про стильові норми та стильові помилки наукової мови; опанування наукової термінологією з відповідних галузей знань; опанування мовними можливостями задля продуктивного мислення; опанування алгоритмом створення наукових (академічних текстів); формування знань про моделі та принципи академічного письма; опанування навичками діалогічної наукової мови; усвідомлення комунікативних можливостей наукової мови.

Змістові модулі:

1. Мова науки.

2. Академічна грамотність.

Дисципліни професійної підготовки

ОК 7. Застосування сучасних інформаційних технологій у вивченні історії

Мета вивчення: з'ясування можливостей застосування інформаційних методів в історичних дослідженнях; вироблення навичок ефективного використання інформаційних технологій в професійній діяльності історика.

Завдання: формування у студентів уявлень про: особливості процесу інформатизації історичних досліджень; основні етапи комп'ютеризованого історичного дослідження; про різноманітні типи і моделі даних, можливостях представлення інформації історичних джерел в машиночитаному вигляді; про можливості і основні напрямлення використання технологій баз даних в історичних дослідженнях; про оброблення даних історичних джерел методами математичної статистики; про особливості оброблення графічної інформації; про методи спеціалізованого і стандартного програмного забезпечення, яке використовується в роботі історика; вироблення у студентів навичок: розв'язання дослідницьких завдань на основі інформаційних методів; кількісної обробки даних історичних джерел різних видів; використання певного спеціалізованого і стандартного програмного забезпечення в професійних цілях.

Змістові модулі:

1. Інформаційні сервіси Інтернету. Інформаційно-пошукові системи Гугл та Яндекс.
2. Стратегія пошуку історичної інформації.

ОК 8. Джерелознавство

Метою курсу джерелознавство є підготовка історика-професіонала, що володіє сучасними методами джерелознавства, особливостями аналізу та синтезу джерельної інформації. В процесі викладання дисципліни студенти повинні опанувати теорію і практику пошуку, виявлення, пізнання, аналізу й використання джерел як в науково-дослідній, так і в педагогічній діяльності, оволодіти сучасними методами критики джерел, здобування джерельної інформації, перевірки її достовірності.

Основними завданнями вивчення дисципліни є: освоєння та закріплення теоретичних положень і фактологічного матеріалу, який викладався на лекціях або засвоювався шляхом самої роботи студентів; розвинути творче й аналітичне мислення та культуру мови; вчитися самостійно аналізувати історичні джерела; освоєння методики та технології аналізу різних типів історичних джерел; усвідомлення студентською молоддю значення і місця джерела в історичній науці.

Змістові модулі:

1. Теоретико-методологічні засади джерелознавства.
2. Основні типи історичних джерел.
3. Методика пошуку, опрацювання і використання історичних джерел.

ОК 9. Актуальні проблеми української історіографії

Мета вивчення курсу: засвоєння системи знань про основні тенденції та напрямки розвитку української історіографії протягом XIX – XX ст. та головних здобутків сучасної вітчизняної історичної науки з питань нової та новітньої історії України.

Завдання курсу: історіографічне опанування ключових історіографічних проблем української історії. Засвоєння системи історіографічних фактів, які відображають розвиток історичних знань, стосовно головних подій, явищ, процесів української історії. Формування історичної культури як частини наукового світогляду і загальної культури студента.

Удосконалення навичок та вмінь студентів для аналізу історіографії в наукових роботах з історії України.

Змістові модулі:

1. Витоки сучасної української історіографії.
2. Характерні риси сучасної української історичної думки.
3. Напрямки розвитку української історіографії наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст.

ОК 10. Сучасна історіографія зарубіжних країн

Мета курсу: ознайомити студентів з розвитком історичної науки і думки в зарубіжних країнах Європи, Америки, сформувати у них уявлення про процеси формування та інтерпретації історичних знань й роль, яку вони відіграють у суспільному житті сучасного світу.

Завдання курсу: формування у студентів знань про загальні риси розвитку світової історичної думки; вироблення вмінь аналізувати історичні процеси, події та факти; вироблення умінь критично аналізувати історичну літературу; з'ясувати особливості національних історіографій в провідних країнах світу.

Змістові модулі:

1. Особливості інтелектуальної ситуації наприкінці ХХ ст. - на початку ХХІ ст.
2. Теоретично-методологічні виклики традиційної моделі зарубіжного історіописання наприкінці ХХ - на початку ХХІ ст.
3. Новітні історичні дослідження західноєвропейських країн.